PROVERTO
Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

Guiding the leaders of tomorrow

2021

www.proverto.co.za

BESIGHEISTUDIES

GRAAD 12

RONDE 1 & 2

HOËRSKOOL OLIMPIADE

VOORBEREIDINGS STUDIEGIDS

2020 VRAESTELLE en Memorandums

100 % KABV Kurrikulum-en Assesseringsbeleidsverklaring

Adverteerders en Borge

BOSTON City Campus Education. For Life.

DUT DURBAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY INYUVESI YASETHEKWINI YEZOBUCHWEPHESHE

NELSON MANDELA UNIVERSITY

higher education & training
Department: Higher Education and Training REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Tshwane South TVET College "achieve the future"

UNIVERSITY OF JOHANNESBURG

Volg ons op Facebook vir Olimpiade inligting
www.facebook.com/Proverto

WE PROMISE YOU A WORLD-CLASS* EDUCATION

- Postgraduate
- Degrees
- Diplomas
- Higher Certificates
- Occupational Courses
- Short Learning Programmes

boston.co.za

APPLY NOW

BCC
BOSTON
City Campus
Education. For Life.

Serious about Education.
Serious about You.

*Accredited by the British Accreditation Council.
*Accreditation Council for Business Schools & Programs, United States of America.†

PAYMENT PLANS. TEXTBOOKS INCLUDED. | National Call Centre 0861 BOSTON | 46 Support Centres Nationwide

Boston City Campus (Pty) Ltd Reg. No.1996/013220/07 is registered with the Department of Higher Education and Training as a private higher education institution under the Higher Education Act, 1997 (Act No.101 of 1997). Registration Certificate No. 2003/HE07/002.

†Candidate for Accreditation of specific programs.

PROVERTO
Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

www.proverto.co.za

NASIONALE HOËRSKOOL OLIMPIADE

2021

Beste Olympiade leerder,

Dankie vir jou inskrywing vanjaar in the Proverto Hoërskool Olimpiade.

Proverto Opvoedkundige Uitgewers het hierdie studiegids ontwerp om jou te help met voorbereiding vir die Nasionale Olimpiade.

Die gids bestaan uit vorige vraestelle, ronde een en ronde twee, 2020.

Studie wenk:

Druk die Rooi Antwoordblad uit of gebruik pen en papier om al die vrae te antwoord byvoorbeeld Afdeling A, Vraag 1. A (antwoord A)

'n Memorandum is ingesluit na elke vraestel.

Ons hoop die gids sal jou help met voorbereiding vir die eksamens vanjaar. Die vraestelle in 100 % in lyn met die nuutste Kurrikulum.

Proverto het aanlyn, inter - aktiewe selftoets vraestelle geskep (vorige vraestelle) sodat jy meer bekend kan wees met die olympiade vraestelle.

Besoek die webblad by: www.proverto.co.za vir meer inligting asook ou vraestelle.

Indien jy enige navrae het stuur n epos na: school@proverto.co.za

Sterkte met jou studies en voorbereiding vir die Olympiade!

Beste wense,
Die Organiseerder,

PROVERTO
Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

Volg ons Facebook blad vir die nuutste Olimpiade inligting
www.facebook.com/Proverto

NELSON MANDELA
UNIVERSITY

Change the World by applying for a qualification in one of the following study field:

Accounting • Advertising • Afrikaans • Agricultural Management • Analytical Chemistry • Anthropology • Applied Design • Applied Mathematics • Architectural Technology • Architecture • Art • Auditing • Biochemistry • Biokinetics • Botany • Broadcasting • Building • Business Management • Business Studies • Ceramic Design • Chemistry • Criminal Justice • Civil Engineering • Clinical Psychology • Computer Science • Communication Networks (IT) • Conservation Biology • Construction Economics • Construction Management • Construction Studies • Counselling Psychology • Chemical Process Technology • Development Studies • Dietetics • Economics • Ecology • Education • Electrical Engineering • English • Environmental Health • Environmental Management • Emergency Medical Care (Paramedic) • Fashion • Financial Accounting • Financial Planning • Fine Art • Foundation Phase Teaching • Forestry • French • FET Teaching • Game Ranch Management • Geography • Geology • Graphic Design • History • Hospitality Management • Human Movement Science • Human Resource Management • Human Settlement Development • Industrial Psychology • Industrial Engineering • Information Systems • Information Technology • Inorganic Chemistry • Interior Design • Internal Auditing • Inventory Management • Intermediate Phase Teaching • isiXhosa • Journalism • Language & Literature • Law • Logistics • Management • Marine Biology • Marine Engineering • Marketing • Mathematics • Mechanical Engineering • Mechatronics • Media, Communication & Culture • Microbiology • Music • Music Education • Medical Laboratory Science • Medicine & Surgery • Nature Conservation • Nursing • Operations Management • Painting • Pharmacy • Philosophy • Physiology • Photography • Physics • Political Studies • Polymer Technology • Psychology • Public Administration • Public Management • Public Relations Management • Quality Management • Quantity Surveying • Radiography (Diagnostic) • Restoration Ecology • Renewable Energy • Sculpture • Senior Phase Teaching • Social Work • Sociology • Software Development • Sport Management • Sport Science • Statistics • Support Services (IT) • Taxation • Textile Design & Technology • Tourism • Transport Economics • User Support Services (IT) • Veldfire Management • Visual Arts • Wood Technology • Youth Work • Zoology

Change the World

T 041 504 1111
E info@mandela.ac.za

myfuture.mandela.ac.za

PROVERTO NATIONAL OLYMPIAD

PROVERTO
Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

INSTRUCTIONS
- Use an HB pencil only
- Colour a circle completely
- Erase any faulty marks completely
- Do not make any stray marks on this form
- Do not fold, tear or damage this form

CORRECT MARK ●

INCORRECT MARKS ✓ ✗

SURNAME

FIRST NAME INITIALS

SCHOOL NAME

TODAY'S DATE			SCHOOL CODE	DATE OF BIRTH			CELLPHONE NUMBER
DAY	MONTH	YEAR		DAY	MONTH	YEAR	
0–3, 0–9	0–1, 0–9	0–9 ×4	0–9 ×3	0–3, 0–9	0–1, 0–9	0–9 ×4	0–9 ×10

RACE	
Asian	○
Black	○
Coloured	○
Indian	○
White	○
Other	○

GRADE	
Grade 10	○
Grade 11	○
Grade 12	○

GENDER	
Female	○
Male	○

EMAIL

Select the subject/s that you are answering (Mark all that apply): Accounting ○ Business Studies ○ Economics ○

ACCOUNTING

1	A B C D E	6	A B C D E	11	A B C D E	16	A B C D E	21	A B C D E	26	A B C D E
2	A B C D E	7	A B C D E	12	A B C D E	17	A B C D E	22	A B C D E	27	A B C D E
3	A B C D E	8	A B C D E	13	A B C D E	18	A B C D E	23	A B C D E	28	A B C D E
4	A B C D E	9	A B C D E	14	A B C D E	19	A B C D E	24	A B C D E	29	A B C D E
5	A B C D E	10	A B C D E	15	A B C D E	20	A B C D E	25	A B C D E	30	A B C D E

BUSINESS STUDIES

1	A B C D E	6	A B C D E	11	A B C D E	16	A B C D E	21	A B C D E	26	A B C D E
2	A B C D E	7	A B C D E	12	A B C D E	17	A B C D E	22	A B C D E	27	A B C D E
3	A B C D E	8	A B C D E	13	A B C D E	18	A B C D E	23	A B C D E	28	A B C D E
4	A B C D E	9	A B C D E	14	A B C D E	19	A B C D E	24	A B C D E	29	A B C D E
5	A B C D E	10	A B C D E	15	A B C D E	20	A B C D E	25	A B C D E	30	A B C D E

ECONOMICS

1	A B C D E	6	A B C D E	11	A B C D E	16	A B C D E	21	A B C D E	26	A B C D E
2	A B C D E	7	A B C D E	12	A B C D E	17	A B C D E	22	A B C D E	27	A B C D E
3	A B C D E	8	A B C D E	13	A B C D E	18	A B C D E	23	A B C D E	28	A B C D E
4	A B C D E	9	A B C D E	14	A B C D E	19	A B C D E	24	A B C D E	29	A B C D E
5	A B C D E	10	A B C D E	15	A B C D E	20	A B C D E	25	A B C D E	30	A B C D E

Designed and printed by CSX 011 663 9300 **CSX861** **04/2019**

RULES OF ORDERING IN MATHEMATICS - BODMAS

UNIVERSITY OF JOHANNESBURG

B	O	D	M	A	S
Brackets	Orders	Division	Multiplication	Addition	Subtraction
(...)	$\sqrt{x}$ x^2	÷	×	+	−

A leader on our continent. **UJ. Fourth in South Africa.**
Fifth in Africa: Quacquarelli Symonds (QS) World University Rankings.
For more information, visit future.uj.mobi

The Future Reimagined

PROVERTO

Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

Proverto Nasionale Olimpiade 2020

Graad 12 - Ronde 1

Instruksies aan kandidate:

1. Maak seker jy het die regte vraestel vir jou graad ontvang.
2. Die vraestel bestaan uit 3 afdelings met 30 veelvoudige keusevrae elk: Afdeling A – Rekeningkunde; Afdeling B – Besigheidstudie; en Afdeling C – Ekonomie. *(Jy kan 1, 2 of al 3 afdelings beantwoord)*
3. Die antwoordblad het 3 afdelings. Beantwoord die afdeling in die spasie wat gegee word per vak. Voorbeeld: Indien jy die Rekeningkunde afdeling antwoord moet jy die antwoorde merk in die "Accounting" blok. Elke afdeling sal apart gemerk word.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde *(A, B, C, of D)*. Slegs een is korrek.

CTU training solutions
Private Tertiary Education Provider

For more information sms "Name, Surname and Olympiad" to **41721**

WHEN YOU DARE TO BE **DIFFERENT,** YOUR **FUTURE** CAN BE ANYTHING...

BRILLIANT
INNOVATIVE
creative
ADAPTIVE
VISIONARY
BRIGHT

CREATE, **INNOVATE**, BE A **VISIONARY**, APPLY YOUR **BRILLIANT** MIND, **ADAPT** TO AN EVER-CHANGING WORLD AND IGNITE YOUR **BRIGHT** FUTURE AT DUT.

- FACULTY OF ACCOUNTING & INFORMATICS
- FACULTY OF APPLIED SCIENCES
- FACULTY OF ARTS & DESIGN
- FACULTY OF ENGINEERING & THE BUILT ENVIRONMENT
- FACULTY OF HEALTH SCIENCES
- FACULTY OF MANAGEMENT SCIENCES

WhatsApp DUT Student Admissions

083 445 1282 | 083 446 0459 | 083 454 1495
083 454 3477 | 083 451 6751 | 083 441 3766
Email: info@dut.ac.za. Tel: 031 373 5005
Visit www.dut.ac.za to find out more.

At **Durban University of Technology**, opportunity is limitless, with six faculties to choose from and a highly qualified academic team, your future can be anything you want it to be.

@DUT, YOU CAN **CREATE THE FUTURE** YOU WANT!

APPLY TODAY ON **WWW.CAO.AC.ZA** AND FOLLOW THE STEPS BELOW.

1 VISIT WWW.CAO.AC.ZA
2 CLICK ON APPLY
3 YOU CAN SELECT UP TO 6 CHOICES
4 SUBMIT YOUR APPLICATION
5 CHECK YOUR APPLICATION CONFIRMATION
6 TRACK YOUR APPLICATION ON WWW.CAO.AC.ZA

THE World University Rankings 2021 — 2021 TOP 500

DUT – RANKED IN THE TOP 5 OF ALL SOUTH AFRICAN UNIVERSITIES

DUT
DURBAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
INYUVESI YASETHEKWINI YEZOBUCHWEPHESHE

ENVISION2030 transparency • honesty • integrity • respect • accountability
fairness • professionalism • commitment • compassion • excellence

@DurbanUniversityofTechnology | Durban University of Technology | DutCampusTv | @dut_official1 | @DUT_Tweets

Impak van onlangse wetgewing op besigheidsbedrywighede – respons op eise vir regstelling en gelykheid

1. Verwys na die volgende uittreksel:

> Melville het aanbeveel dat alle verskaffers wat onder die Wet val, wat op feitlik elke besigheidstransaksie en op vervaardigers, kleinhandelaars, professionele diensverskaffers, franchises, NRO's, vakbonde en munisipaliteite van toepassing sal wees, dadelik vir die implementering van die wet begin voorberei.
>
> (https://www.bizcommunity.com/Article/196/307/45701.html, besoek 05/03/2020)

Identifiseer die Wet wat in die uittreksel genoem word.

A Wet op Basiese Diensvoorwaardes
B Wet op Gelyke Indiensneming
C Wet op Verbruikersbeskerming
D Wet op Verbruikersregstelling

2. Miriam is ŉ toesighouer in ŉ kruidenierswinkel. Haar gewone werksure is van 07:00 tot 19:00 en van 19:00 tot 07:00 elke tweede week. Sy werk ook elke tweede naweek van 07:00 tot 19:00 en sy verdien geen oortyd vir hierdie ure nie. Watter Wet word deur die werkgewer oortree?

A Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid
B Wet op Basiese Diensvoorwaardes
C Wet op Gelyke Indiensneming
D Wet op Vaardigheidsontwikkeling

3. John besit ŉ kruidenierswinkel en het drie werknemers. Janice verdien R10 000 per maand, Jake verdien R5 000 per maand en Eunice verdien R12 000. John streef daarna om sy werknemers voortdurend te verbeter en dra tot die heffing op vaardigheidsontwikkeling by. Bereken hoeveel John namens sy drie werknemers tot die WVF bydra.

A R270 **B** R2 700 **C** R540 **D** R5 400

4. Regstellende aksie-plasings vind as gevolg van hierdie Wet plaas.

A Wet op Vaardigheidsontwikkeling
B Wet op Basiese Diensvoorwaardes
C Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid
D Wet op Gelyke Indiensneming

Professionalisme en etiek

> Burgers moet oor die vlak en gehalte van die openbare dienste wat hulle ontvang geraadpleeg word en waar moontlik moet hulle ŉ keuse kry t.o.v. watter dienste aangebied word.
>
> (www.kznhealth.gov.za, besoek 05/03/2020)

5. Verwys na die volgende uittreksel:

Identifiseer die professionele riglyne wat in die bogenoemde uittreksel beskryf word.

A Batho Pele Beginsels
B Professionalisme Kode
C Suid-Afrikaanse Kode
D King Kode

/1

6. ŉ Bekende ketting kleinhandelaars het die volgende in hulle jaarverslag aangedui:
"Doeltreffende bestuur (governance) word as ŉ belangrike komponent en bydraer tot die Groep se volgehoue prestasie beskou, wat dit verpligtend maak, ongeag die finansiële posisie waarin die maatskappy hom bevind."

Hierdie benadering tot etiek word beskou as …

A	ŉ Narratiewe of Verhaal teorie.	**B**	ŉ Gevolggebaseerde teorie.
C	ŉ Beginselgebaseerde teorie.	**D**	geen van bogenoemde nie.

7. Die volgende stelling is ONWAAR. Korrigeer die onderstreepte woorde om dit WAAR te maak.

<u>Utilitêre teorie</u> is die etiese teorie wat daarop gebaseer is dat die eindpunt die middele regverdig.

A	ŉ Gevolggebaseerde teorie	**B**	ŉ Narratiewe teorie
C	ŉ Beginselgebaseerde teorie	**D**	Teologiesgebaseerde teorie

8. Staaf waarom die term *Cyberslacker* gebruik word om ŉ werknemer te beskryf wat oneties optree.

A Term word gebruik om mense te identifiseer wat webgebaseerde navorsing verkeerd doen.
B Term word gebruik om mense te identifiseer wat nooit verwysings voorsien vir navorsing wat op die web gedoen word nie.
C Term word gebruik om mense te identifiseer wat op die web rondsnuffel (surf) terwyl hulle behoort te werk.
D Geen van bogenoemde nie.

9. Identifiseer die onprofessionele optrede.

A Vra kliënte te veel / ŉ hoër prys as die prys van die item.
B Ontwerp van fone sodat gebruikers per ongeluk datakostes aanvaar.
C Uitbuiting van belasting skuiwergate (loopholes).
D Al die bogenoemde.

Kreatiewe denke en probleemoplossing

10. Globalisering is ŉ probleem waarvoor die meeste organisasies te staan kom. Waarom is dit baie belangrik om hierdie probleem op te los?

A	Omgewingsprobleme	**B**	Verhoogde mededinging
C	Energietekort	**D**	Veranderende tegnologie

11. Watter van die volgende stellings is **nie waar** t.o.v. ŉ kreatiewe denker nie? Kreatiewe denkers sal waarskynlik:

A	nuwe idees ontwikkel.	**B**	risiko's neem.
C	doelwit georiënteerd wees.	**D**	goed in dieselfde lig as ander sien.

12. ŉ Probleemoplossingstegniek waar die voordele en nadele opgeweeg word en ŉ besluit op grond hiervan geneem word, word ŉ ___________ genoem.

A	PESTLE analise	**B**	SSGB analise
C	voordele en nadele kaart	**D**	Delphi tegniek

13. Die volgende stelling is ONWAAR. Korrigeer die onderstreepte woord om dit WAAR te maak.

<u>Delphi</u> is ŉ probleemoplossingstrategie wat die etiese oplossing vir ŉ probleem beklemtoon.

A	RIMS	**B**	LSM	**C**	USP	**D**	Besluitnemingsboom

/2

14. Identifiseer die volgende beroemde kreatiewe denker en identifiseer waarvoor hy bekend is.

Figuur 1: https://www.theverge.com

A Steve Jobs, uitvinder, ontwerper en entrepreneur vir Microsoft.
B Steve Jobs, uitvinder, ontwerper en entrepreneur vir Apple.
C Elon Musk, uitvinder, ontwerper en entrepreneur vir Apple.
D Elon Musk, uitvinder, ontwerper en entrepreneur vir Tesla.

Uitdagings van die makro-omgewing

Vraag 15, 16 en 17 hou verband met inligting van die 2020 Begrotingsrede wat deur Tito Mboweni gelewer is.

15. Identifiseer die verwagte algehele BBP groeikoers vir Suid-Afrika vir 2020, soos bespreek in die 2020 Begrotingsrede deur Tito Mboweni.

A 1,0% **B** 0,9% **C** 10,0% **D** 0,1%

16. Identifiseer die verwagte inflasiekoers vir Suid-Afrika vir 2020.

A 4,7% **B** 4,1% **C** 5,5% **D** 4,5%

17. Die Brandstofheffing sal op 1 April met … sent per liter toeneem.

A 16 **B** 9 **C** 18 **D** 20

18. Woolworths se winkels is almal met hoë-tegnologie elektroniese verkooppuntstelsels toegerus. Hierdie strategie is in reaksie op druk van watter makro omgewingsfaktore?

A Sosiale **B** Omgewings **C** Tegnologiese **D** Wetlike

19. Evalueer watter van die volgende definisies vertikale integrasie die beste beskryf.

A Die proses waar ŉ onderneming in dieselfde deel van die aanbodketting die produksie van goedere en dienste verhoog.
B Die proses waar ondernemings gekombineer en herrangskik word om potensiële doeltreffendheid te laat realiseer.
C ŉ Ooreenkoms tussen twee of meer partye om na ŉ stel ooreengekome doelstellings te streef.
D ŉ Reëling waar die aanbodketting van ŉ onderneming deur daardie onderneming besit word.

Maatskaplike rolle en verantwoordelikhede

20. Watter van die volgende bied die beste verduideliking van die implikasies van korporatiewe sosiale verantwoordelikheid vir die nabygeleë benadeelde gemeenskap?

A Werknemers is gelukkiger want hulle weet dat hulle ŉ positiewe verskil in die lewens van baie ander mense maak.
B Daar is ŉ toename in media aandag en publisiteit.
C Dit skep ŉ gesonder omgewing met beter beheer oor siektes.
D Dit help om ŉ hoër telling op die JEB SVI te verkry.

/3

21. ŉ Onafhanklike instelling met die missie om ŉ aanvaarbare riglyn vir volhoubare rapportering te ontwikkel, staan bekend as die …

A Globale Rapporteringsinisiatief.
B Wet op Verbruikersbeskerming.
C Internasionale Rapporteringsinisiatief.
D Delphi Rapporteringsinisiatief.

22. Identifiseer die bestuursvaardigheid in die volgende uittreksel:

Leiers neem ŉ breë, langafstandbenadering tot probleemoplossing en besluitneming wat objektiewe ontleding, toekomsgerigte denke en beplanning behels.

A Globale bewustheid
B Organisatoriese bewustheid
C Strategiese denke
D Kliëntediens oriëntasie

23. Hoe sou jy die meerderheid van Suid-Afrika se armoede klassifiseer?

A Uiterste armoede
B Geen armoede
C Kulturele armoede
D Matige armoede

24. Volgens die 2019 Stats SA, het Suid-Afrika ŉ bevolking van 58,78 miljoen en ŉ arbeidsmag van 23,1 miljoen. Bereken hoeveel mense werkloos is indien die huidige werkloosheidskoers 29% is.

A 35.68 miljoen **B** 23,10 miljoen **C** 17,04 miljoen **D** 6,69 miljoen

Besigheidsfunksies (Bemarking, Menslike Hulpbronne, en Produksie)

25. As ŉ Personeelbestuurder moet jy verseker dat ŉ kontrak tussen die onderneming en die nuwe werknemer geteken word. Noem die wet wat jy sou gebruik om die kontrak op te stel.

A Arbeidswetgewing
B Wet op Vaardigheidsontwikkeling
C Wet op Indiensneming
D Wet op Basiese Diensvoorwaardes

26. … verwys na die gebruik van ŉ bestaande/gevestigde handelsmerk om produkte in ŉ onverwante mark bekend te stel.

A Handelsmerkuitbreiding
B Handelsmerkrekking
C Markkartering
D Markingryping

27. ŉ Tegniek wat spesifiek gebruik word om die koste van komponente van ŉ produk te ontleed met die uiteindelike doel om daardie kostes te verminder.

A Gebalanseerde telkaart
B Koste-ontleding analise (Cost breakdown analysis)
C RIMS
D SSGB

28. Evalueer die produksieproses wat in die uittreksel gebruik word.

> *Vir die oorgrote meerderheid passasierskepe word al hulle kajuite apart van die res van die vaartuig (op ŉ konstruksielyn/produksielyn soortgelyk aan die van motors) gebou. ... Hierdie kajuite word dan na die skeepswerf vervoer waar hulle met behulp van magnetiese krag in die vaartuig geplaas word.*
>
> *(https://www.cruise1st.co.uk/blog/cruise-ships/how-are-cruise-ships-built/, besoek 05/03/2020)*

A Stukwerk produksie
B Massa produksie
C Reeks produksie
D Kombinasie produksie

/ 4

29. Definieer die term LSM soos dit met marksegmentasie wat deur die bemarkingsdepartement gebruik word, verband hou.

A Leidende Standaard Bemarking
B Lewende Standaard Meting
C Lewende Standaard Bemarking
D Logistieke Standaard Meting

30. Watter **TWEE** stellings is **ONWAAR**?

1. Werknemers moet aanmoediging en emosionele ondersteuning ontvang om kreatief te wees.
2. Topvlakbestuur is by strategiese beplanning betrokke en is nie by innovering en nuwe idees betrokke nie.
3. Werknemers moenie materiële belonings ontvang vir voorstelle wat hulle maak nie, want dit is deel van hulle werk.
4. Positiewe terugvoer is baie belangrik om kreatiwiteit aan te moedig.

Kies die korrekte kombinasie:

A 1 en 4
B 2 en 3
C 2 en 4
D 1 en 3

/5

www.lucem.co.za

INPERKING - GEEN PROBLEEM!!

Rekeningkunde lesse by jou huis op jou rekenaar.

ALLE TEORIE, VOORBEELDE, OEFENINGE WORD IN DETAIL VERDUIDELIK

Rekeningkunde lesse op USB met werkboek - Graad 8 tot 12

Geen rede om jou huis te verlaat nie!!!

No reason to leave your home!!!

Gevorderde Rekeningkunde werkboeke
Lesse op USB stokkie
Eksamenhersieningsboeke
Wiskunde oefeninge Gr 11 & 12 op 'n USB stokkie
Advanced Accounting workbooks
Lessons on a USB stick
Examination revision books
Mathematics exercises Gr 11 & 12 on USB stick

Accounting lessons on USB stick with workbook - Gr 8 to 12

LOCKDOWN - NO PROBLEM!!

Accounting lessons at home on your PC

ALL THEORY, SAMPLES, AND EXERCISES EXPLAINED IN DETAIL.

carl@lucem.co.za 083 235 48148

LUCEM PUBLISHERS

www.lucem.co.za

higher education & training

Department: Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Tshwane South TVET College
"achieve the future"

Courses offered at Tshwane South TVET College are:

NATIONAL CERTIFICATE VOCATIONAL - NC (V)

**L2 – L4*

- Information Technology & Computer Science
- Hospitality
- Tourism
- Civil Engineering & Building Construction
- Electrical Infrastructure Construction
- Engineering & Related Design
- Office Administration
- Finance Economics & Accounting

Pre-learning Programme

- PLP – Pre Learning Programme

REPORT 191: GENERAL STUDIES

**N4 – N6*

- First Introductory N4 - Business Studies (compulsory)
- Management Assistant
- Financial Management

REPORT 191: NATURAL SCIENCE (ENGINEERING STUDIES)

**N1 – N6*

- Electrical, Mechanical & Civil Engineering

SKILLS PROGRAMMES, LEGACY TRADES & SHORT COURSES

- Fibre-processing and Manufacturing (formerly known as clothing production)
- Process Instrumentation, Electronics
- Civil
- Cosmetology
- Mechanical
- Automotive
- Electrical

GANDHI MANDELA CENTRE OF SPECIALIZATION FOR ARTISAN SKILLS (Pretoria West Campus)

Centre of specialization courses at Pretoria West Campus are:

- Electrician
- Boilermaking
- Mechanical Fitter
- Millwright

CENTRE OF SPECIALIZATION COURSE AT CENTURION CAMPUS IS:

- Fitting and Turning

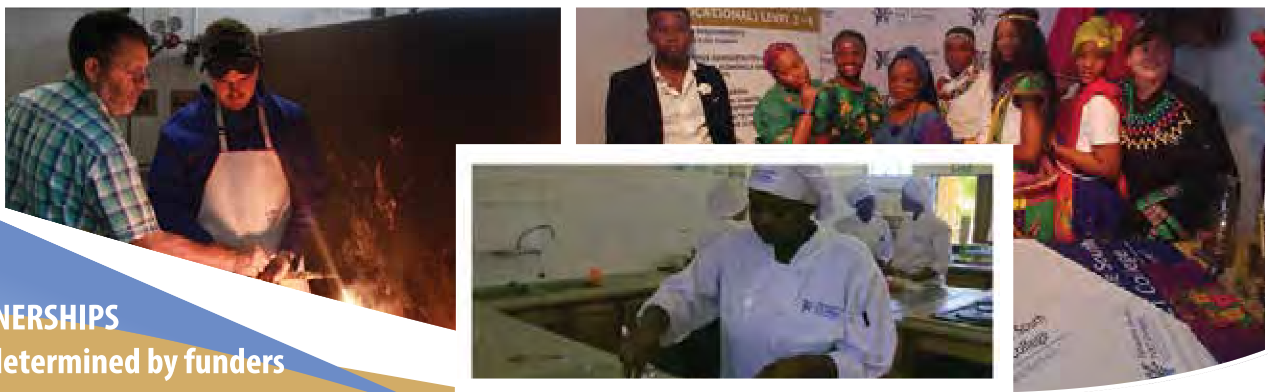

LEARNERSHIPS

- As determined by funders

For more info visit our website:
www.tsc.edu.za

CONTACT DETAILS

General enquiries: 012 401 5000
Email: info@tsc.edu.za

Follow us on social pages

Facebook: Tshwane South TVET College   Instagram: @tsc_vet   Twitter: @tsc_tvet   Youtube: Tshwane South TVET College

PROVERTO
Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

SAICA
THE SOUTH AFRICAN INSTITUTE OF CHARTERED ACCOUNTANTS
develop.influence.lead.

Subject Content Sponsor
2020 Caps Aligned

Proverto Nasionale Olimpiade 2020

GRAAD 12 — RONDE TWEE

Instruksies aan kandidate:

1. Maak seker jy het die regte vraestel vir jou graad ontvang.
2. Die vraestel bestaan uit 3 afdelings met 30 veelvoudige keusevrae elk: Afdeling A – Rekeningkunde; Afdeling B – Besigheidstudie; en Afdeling C – Ekonomie. *(Jy kan 1, 2 of al 3 afdelings beantwoord)*
3. Die antwoordblad het 3 afdelings. Beantwoord die afdeling in die spasie wat gegee word per vak. Voorbeeld: Indien jy die Rekeningkunde afdeling antwoord moet jy die antwoorde merk in die "Accounting" blok. Elke afdeling sal apart gemerk word.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde *(A, B, C, of D)*. Slegs een is korrek.

Olympiad Gold Sponsor

CTU training solutions
www.ctutraining.ac.za

For more information
SMS "Name, Surname and Olympiad" to 41721

PROVERTO EMS OLYMPIAD 2020 – GRAAD 12

Vak: Besigheidstudies

RONDE 2

Wetgewing en eise vir regstelling en billikheid

Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord vraag 1:

> Artikel 19(3) van die ICCPR lui: "Die uitoefening van die regte op [vryheid van spraak] dra daarby spesiale pligte en verantwoordelikhede. Dit kan dus onderworpe wees aan sekere beperkings, maar hierdie sal slegs wees soos deur die wet voorsien en soos wat nodig is, (a) Ter wille van die regte of reputasies van ander; (b) Vir die beskerming van nasionale veiligheid of openbare orde of openbare gesondheid of moraal."
>
> (http://constitutionnet.org)

1. Die uittreksel hierbo is 'n voorbeeld van wat?

A Etiese kode
B Beperkingsklousule
C Gedragsklousule
D Wet op Arbeidsverhoudinge

2. Beskryf die uitwerking van die Wet op Vergoeding vir Beroepsbeserings en -siektes (COIDA) op werkgewers.

A Maak voorsiening vir vergoeding vir ongeskiktheid en/of beserings wat veroorsaak word deur beserings of siektes wat deur werknemers opgedoen is.
B 'n Ongeluk wat voortspruit uit en in die loop van die werknemer se diens.
C Werknemers is verplig om geen voorsorgmaatreëls te tref nie.
D Werkgewers is verplig om redelike voorsorgmaatreëls te tref.

3. Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord die vraag wat volg:

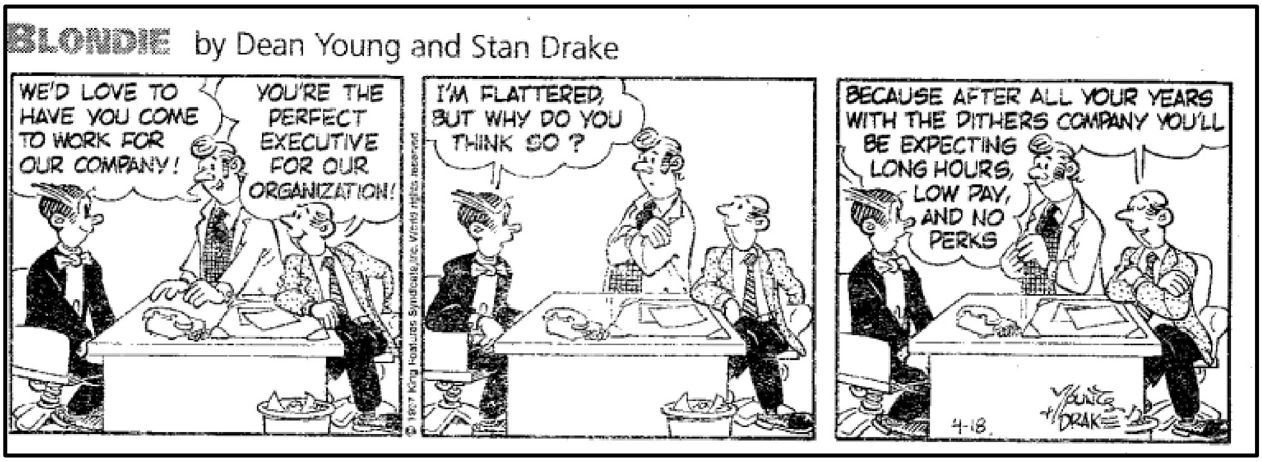

Uit die bostaande tekenprent is dit duidelik dat die werkgewer sy eie reëls opstel. Watter spesifieke wet word in die onderhoud hierbo geïgnoreer?

A Wet op Vaardigheidsontwikkeling
B Breëbasis swart ekonomiese bemagtiging
C Nasionale Kredietwet
D Wet op Basiese Diensvoorwaardes

Menslike hulpbronfunksie

Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord vrae 4, 5 en 6.

Amy is 'n kassier by 'n plaaslike kleinhandelonderneming. Die inligting hieronder verskyn op Amy se loonstaat:

Werknemer:	Amy Johnson		
Bruto salaris:	R10 000		
Aftrekkings:		**Bydrae:**	
Belasting:	R2500		
WVF:	R100	WVF:	R100
Pensioenfonds:	R750	Pensioenfonds:	R100
Netto salaris: Onbekend			

4. Watter soort vergoedingstruktuur ontvang Amy?

A Koste vir Maatskappy
B Bruto salaris struktuur
C Koste plus voordele
D Netto salaris struktuur

5. Wat is Amy se netto salaris?

A R12 500
B R6 650
C R10 200
D R10 750

6. Verduidelik die WVF-aftrekking en -bydrae.

A 1% van die netto salaris bygedra deur werknemer en werkgewer.
B 2% van die bruto salaris bygedra deur werknemer.
C 2% van die netto salaris bygedra deur werknemer.
D 1% van die bruto salaris bygedra deur werknemer en werkgewer.

Professionaliteit en etiek

Elk van die stellings in vraag 7 en 8 is ONWAAR. Verander die vetgedrukte woord(e) in elke stelling om die stelling WAAR te maak.

7. Die **beginsel-gebaseerde** teorie stel dat die etiese besluit gebaseer moet wees op wat die beste is vir die meeste mense.

A gevolg-gebaseerde
B narratiewe-gebaseerde
C charismaties-gebaseerde
D utilitêr-gebaseerde

8. **<u>'n Botsing van belange</u>** is wanneer iemand 'n beloning aangebied word om 'n derde party 'n onregverdige voordeel te gee waarop hy nie geregtig is nie.

A Belastingvermyding
B Omkopery
C Seerowery
D Vervalsing *(Bootlegging)*

Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord vraag 9:

Konsultasie
Burgers moet geraadpleeg word oor die vlak en gehalte van die publieke dienste wat hulle ontvang en, waar moontlik, moet 'n keuse kry oor die dienste wat aangebied word.
Diensstandaarde
Burgers moet ingelig word oor die vlak en gehalte van openbare diens wat hulle sal ontvang sodat hulle bewus is van wat om te verwag.
Toegang
Alle burgers moet gelyke toegang hê tot die dienste waarop hulle geregtig is.
(localgovernmentaction.org.dedi6.cpt3.host-h.net)

9. Identifiseer die dokument met riglyne vir die regulering van etiek binne die regering.

A Nelson Mandela Beginsels
B Batho Pele Beginsels
C Nasionale Etiese Beginsels
D Geen van die bogenoemde

Kreatiewe denke en probleemoplossing

10. Definieer die term Inheemse denke.

A Die maniere om dinge te ken, te sien en te produseer wat van geslag tot geslag oorgedra is in 'n spesifieke gebied of land.
B Die maniere om dinge te ken, te sien en te produseer wat oor die hele wêreld dieselfde lyk.
C Die maniere om dinge wat gekopieër is, te ken, sien en vervaardig.
D Die maniere om dinge te ken, te sien en te produseer waarvan u persoonlik hou.

11. Identifiseer die probleemoplossingstegniek uit die volgende beskrywing:
Kyk na die idee of probleem van die 'ander kant'.

A Assosiasie
B 5W en H
C Besluitnemingsboom
D Probleem Omkering

12. Los die Rebus legkaart hieronder op:

JANOB

A No Jab
B An inside job
C Outside Job
D Geen van die bogenoemde

Uitdagings in die makro-omgewing

Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord vrae 13 en 14.

> April is 'n belangrike maand in die brandstofpryskalender om pad- en pyplyntariewe sowel as brandstof- en padongeluksfonds (RAF) heffings te hersien, wat geïmplementeer word in die prysstrukture van petrol, diesel en verligtende paraffien (IP), het die departement van Energie aangekondig.
> (https://businesstech.co.za/news/energy/308090/here-is-the-official-petrol-price-for-april-2019)

13. Identifiseer die sosiale uitdaging wat deur die bogenoemde inligting geskep word.

A Verminderde druk op landsburgers se inkomste wat lei tot 'n toename in lewenstandaard en afname in armoede.
B Toenemende druk op landsburgers se inkomste wat lei tot 'n afname in lewenstandaard en toename in armoede.
C Meer werksgeleenthede word geskep, wat lei tot verhoogde lewenstandaard.
D Internasionale beleggers beskou Suid-Afrika as 'n gunstige en stabiele ekonomie.

14. Wat kan 'n moontlike oplossing vir ‘n kleinhandelbesigheid wees in reaksie op die uitdaging hierbo genoem?

A Beweeg fabrieke verder van die kleinhandelaars af om vervoerkostes te verhoog.
B Neem deel aan 'n onbeskermde staking
C Skuif vervaardigingsfabrieke nader aan kleinhandelaars om vervoer van goedere te beperk.
D Onderhandel vir ‘n laer petrolprys van die plaaslike verskaffer.

Olympiad Gold Sponsor
CTU training solutions
www.ctutraining.ac.za
For more information
SMS “Name, Surname and Olympiad” to 41721

Korporatiewe Sosiale Verantwoordelikheid

Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord vrae 15, 16 en 17.

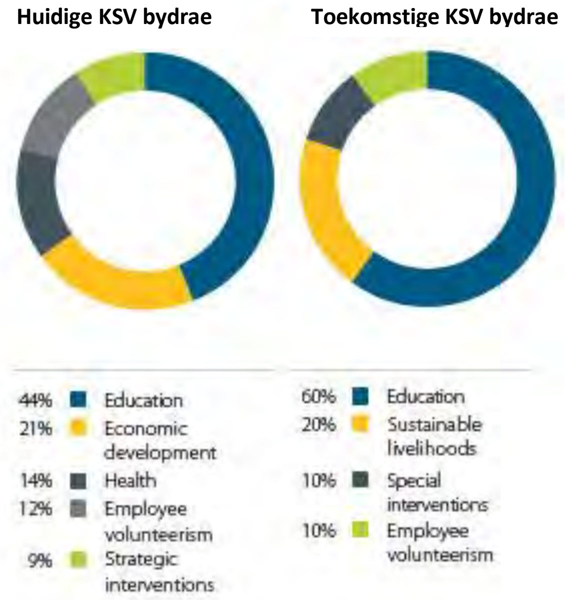

Figuur 1: http://staging.idc.co.za/people-corporate-social-investment.php

15. Wat is die uitdagings van KSV (Korporatiewe Sosiale Verantwoordelikheid) wat ondernemings in die gesig staar?

A Daar word gesien dat ondernemings goed doen vir die gemeenskap.
B KSV-projekte is nie direk winsgewend nie.
C Bevorder goeie verhoudings met die gemeenskap.
D Dit is volgens die wet 'n vereiste om 10% van winste aan KSI te gee.

16. Wat is 'n moontlike rede vir die toename in onderwysbydraes?

A Onderwys lei tot verligting op ander gebiede soos armoede en werkloosheid.
B Vereistes van drievoudige sleutelaspekte.
C Onderwys het misluk in KSV, nou moet hulle dit in KSI implementeer.
D Besighede ontvang spesiale vaardigheidsontwikkelingspunte as hulle in onderwys belê.

17. Evalueer die impak van die Wet op Gelyke Indiensneming op KMI-programme.

A Etiese en wetlike kodes vir KSI.
B Verbetering van produktiwiteit.
C Baie KSI-inisiatiewe is daarop gemik om vaardighede te ontwikkel wat verband hou met die Wet op Gelyke Indiensneming.
D Die Wet op Gelyke Indiensneming bevorder SETA's in die onderneming.

Menseregte, inklusiwiteit en omgewingskwessies

Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord vrae 18 en 19.

Figuur 2: http://whk25.misa.org/wp-content/uploads/sites/25/2016/04/listen-to-us.jpg

18. Identifiseer twee menseregte wat in die foto uitgebeeld word.

A Reg op privaatheid en vryheid van vergadering.
B Reg op onderwys en reg tot geheimhouding.
C Arbeidsverhoudinge en toegang tot howe.
D Reg op menswaardigheid en regverdige administratiewe optrede.

19. In watter internasionale dokument word menseregte gelys?

A Kommissie vir Versoening, Bemiddeling en Arbitrasie
B Kommissie vir Menseregte en Waardigheid
C Nasies se Kommissie vir Gelykheid
D Verenigde Nasies se Universele Verklaring van Menseregte

Olympiad Gold Sponsor
CTU training solutions
www.ctutraining.ac.za
For more information
SMS "Name, Surname and Olympiad" to 41721

Spanprestasie en konflikhantering

20. Bespreek die kern van kollektiewe bedinging as deel van konflikhantering.

A Die kern van kollektiewe bedinging is onderhandeling met sekondêre bedrywe.
B Die kern van kollektiewe bedinging is onderhandeling tussen die regering en werknemers.
C Die kern van kollektiewe bedinging is onderhandeling tussen twee of meer werknemers.
D Die kern van kollektiewe bedinging is bedinging tussen belangstellendes en nie van buite-partye nie.

21. Konflik wat 'n klimaat van wantroue skep.

A Funksionele konflik
B Roldubbelsinnigheid
C Samewerking
D Disfunksionele konflik

22. ... kan lei tot onnodige konflik tussen spanne of departemente, en dit kan produktiwiteit belemmer.

A Samewerking
B Strategiese alliansie
C Beperkte hulpbronne
D Kompromie

Besigheidsomgewings en sektore

23. Hoe kan ondernemings in die sekondêre sektor hul markomgewing beïnvloed?

A Die markomgewing kan nie beïnvloed word nie.
B Verbeter dienslewering.
C Vind hoogs geskoolde werknemers.
D Verander prys om vraag en aanbod te beïnvloed.

24. Watter sektor(e) word deur die BBSEB-wet beïnvloed?

i. Primêre sektor
ii. Sekondêre sektor
iii. Tersiêre sektor
iv. Openbare ondernemings in die tersiêre sektor
v. Private ondernemings in die sekondêre sektor

A i, ii, iii
B i, ii, iii, iv, v
C i, ii
D v

Bestuur en leierskap

Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord vrae 25 en 26.

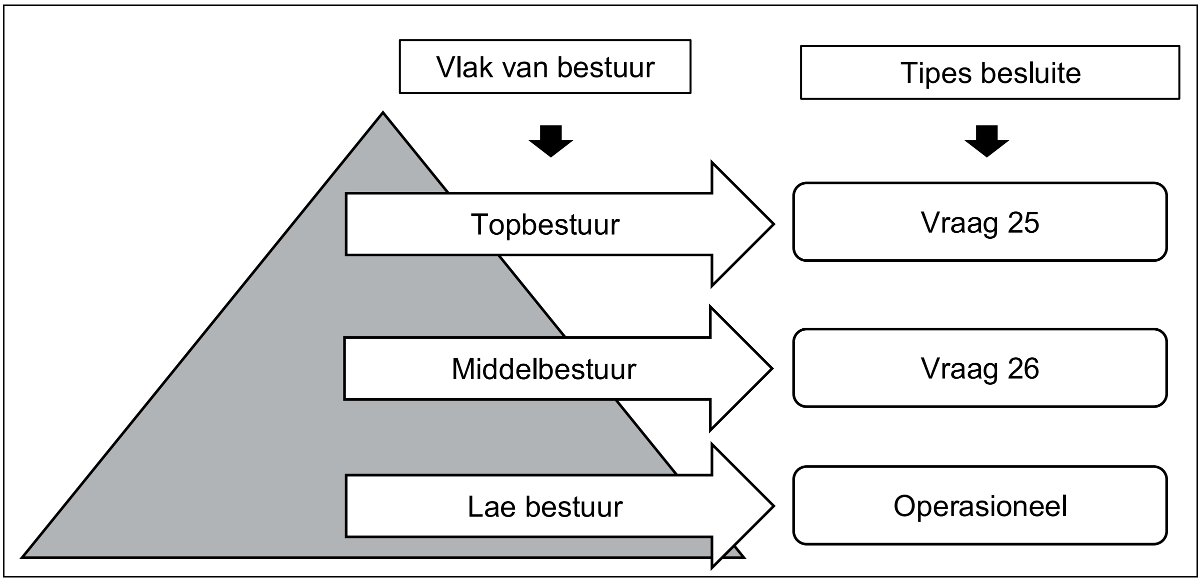

25. Noem die tipe besluit wat deur die topbestuur geneem word.

A strategiese
B taktiese
C operasionele
D Dag-tot-dag

26. Noem die tipe besluit wat deur die middelbestuur geneem word.

A strategiese
B taktiese
C operasionele
D Dag-tot-dag

Olympiad Gold Sponsor
CTU training solutions
www.ctutraining.ac.za
For more information
SMS "Name, Surname and Olympiad" to 41721

Kwaliteitsprestasie

27. Identifiseer hoe bemarking die kwaliteit van prestasie kan bepaal.

A Balansstaat
B Verhoogde verkope
C Afname in verkope
D Produktiewe arbeidsmag

28. Verduidelik die begrip dissipline as kenmerk van goeie bestuur in die korporatiewe omgewing.

A 'n Beginsel van goeie bestuur is dat belanghebbendes ingelig moet word oor die onderneming se aktiwiteite.
B Bereidwilligheid deur die maatskappy om duidelike inligting aan aandeelhouers en ander belanghebbendes te verskaf.
C Toewyding deur die topbestuur van 'n onderneming om te hou by gedrag wat algemeen erken en aanvaar word as korrek en vanpas.
D Bevorder integriteit in finansiële verslagdoening.

29. Watter van die volgende is NIE deel van die King 4-verslag NIE?

A Akte van Inkorporasie
B Etiese kultuur
C Effektiewe uitvoering
D Vertroue en goeie reputasie

30. Verduidelik hoe ontwikkelinge in inligtingstegnologie die kwaliteit van prestasie van 'n restaurant kan beïnvloed.

A Instrumenteel om die spyskaart te stroomlyn.
B Instrumenteel in die opbou van lojaliteit en die verkryging van mededingende voordeel.
C Skep spesifieke werkstasies in die kombuis.
D Ken daaglikse voorbereiding toe aan iemand wat jy vertrou.

SAICA
THE SOUTH AFRICAN INSTITUTE OF CHARTERED ACCOUNTANTS

YOUR ROADMAP TO BECOMING A CA(SA)

1 THE RIGHT CHOICE

When picking your subjects, make the right career choices. **Take Maths**, and English and study hard to achieve a Level 5 pass (or more) in Grade 12.

2 THE RIGHT UNIVERSITY

Study a BCom undergraduate and postgraduate degree (Certificate in the Theory of Accounting [CTA] or equivalent) from a university accredited by the South African Institute of Chartered Accountants (SAICA).

3 THE RIGHT TRAINING

Enter a 3-year training programme with a SAICA accredited training office to gain real life, on-the-job work experience.

4 THE RIGHT SKILL

Study for and pass the 2 SAICA qualifying exams – the Initial Test of Competence (ITC) and the Assessment of Professional Competence (APC).

5 THE RIGHT CAREER

Leaders never quit! Cas(SA) are leaders in their industries – once you've passed your exams and completed your training programme, register with SAICA to become a CA(SA).

www.saica.co.za\becomeaCA

PROVERTO
Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers
www.proverto.co.za

BESIGHEIDSTUDIES
GRAAD 12 - 2020
vorige vraestelle

MEMORANDUM

ANSWER	LOWER LEVEL	MODERATE LEVEL	HIGHER LEVEL

RONDE EEN: 30 Vrae

TOPICS		A	B	C	D
IMPACT OF RECENT LEGISLATION	1.			ANSWER – HIGHER LEVEL	
	2.		ANSWER – HIGHER LEVEL		
	3.	ANSWER – MODERATE LEVEL			
	4.				ANSWER – LOWER LEVEL
PROFESSIONALISM AND ETHICS	5.	ANSWER – MODERATE LEVEL			
	6.			ANSWER – MODERATE LEVEL	
	7.	ANSWER – MODERATE LEVEL			
	8.			ANSWER – HIGHER LEVEL	
	9.				ANSWER – LOWER LEVEL
CREATIVE THINKING AND PROBLEM SOLVING	10.				ANSWER – MODERATE LEVEL
	11.				ANSWER – LOWER LEVEL
	12.			ANSWER – LOWER LEVEL	
	13.	ANSWER – MODERATE LEVEL			
	14.		ANSWER – HIGHER LEVEL		
	15.		ANSWER – HIGHER LEVEL		

TOPICS		A	B	C	D
MACRO ENVIRONMENT	16.				ANSWER – HIGHER LEVEL
	17.	ANSWER – HIGHER LEVEL			
	18.			ANSWER – LOWER LEVEL	
	19.				ANSWER – MODERATE LEVEL
CITIZENSHIP ROLES AND RESPONSIBILITIES	20.			ANSWER – LOWER LEVEL	
	21.	ANSWER – MODERATE LEVEL			
	22.			ANSWER – HIGHER LEVEL	
	23	ANSWER – LOWER LEVEL			
	24.				ANSWER – MODERATE LEVEL
BUSINESS FUNCTIONS	25.				ANSWER – LOWER LEVEL
	26.		ANSWER – MODERATE LEVEL		
	27.		ANSWER – LOWER LEVEL		
	28.	ANSWER – HIGHER LEVEL			
	29.		ANSWER – LOWER LEVEL		
	30.		ANSWER – MODERATE LEVEL		

ANSWER	LOWER LEVEL	MODERATE LEVEL	HIGHER LEVEL

RONDE TWEE: 30 Vrae

	A	B	C	D
1.		ANSWER – HIGHER LEVEL		
2.				ANSWER – MODERATE LEVEL
3.				ANSWER – MODERATE LEVEL
4.			ANSWER – MODERATE LEVEL	
5.		ANSWER – HIGHER LEVEL		
6.				ANSWER – HIGHER LEVEL
7.				ANSWER – LOWER LEVEL
8.		ANSWER – LOWER LEVEL		
9.		ANSWER – LOWER LEVEL		
10.	ANSWER – LOWER LEVEL			
11.				ANSWER – LOWER LEVEL
12.		ANSWER – HIGHER LEVEL		
13.		ANSWER – HIGHER LEVEL		
14.			ANSWER – HIGHER LEVEL	
15.		ANSWER – HIGHER LEVEL		

	A	B	C	D
16.	ANSWER – HIGHER LEVEL			
17.			ANSWER – HIGHER LEVEL	
18.	ANSWER – HIGHER LEVEL			
19.				ANSWER – HIGHER LEVEL
20.				ANSWER – MODERATE LEVEL
21.				ANSWER – LOWER LEVEL
22.			ANSWER – LOWER LEVEL	
23				ANSWER – MODERATE LEVEL
24.		ANSWER – MODERATE LEVEL		
25.	ANSWER – MODERATE LEVEL			
26.		ANSWER – MODERATE LEVEL		
27.		ANSWER – MODERATE LEVEL		
28.			ANSWER – MODERATE LEVEL	
29.	ANSWER – MODERATE LEVEL			
30.		ANSWER – MODERATE LEVEL		

DON'T JUST STRIVE FOR EXCELLENCE, BECOME IT.

Be a #YoungDifferenceMaker

AT NEDBANK WE BELIEVE IN USING OU FINANCIAL EXPERTISE TO DO GOOD BY ASSISTING BRIGHT YOUNG LEADERS TO PURSUE THEIR ACADEMIC DREAMS.

The Nedbank External Bursary Programme aims to fund academically deserving students who do not have the financial means to study fulltime towards a first undergraduate degree or diploma at a South African public university or university of technology.

Bursaries are awarded to address scarce and future skill requirements in the financial sector with specific focus on **Green Economy** skills.

CRITERIA FOR SELECTION:

To be eligible for the Nedbank bursary, you must:

- **be a South African citizen;**
- **have a proven financial need, as determined by your**
- **household income;**

have achieved:

- a minimum academic average of 65% in the year that you are applying for the bursary; and
- a minimum academic average of 65% for the required subjects aligned with the qualification you plan to study towards at university; and
- **not have completed your grade 12 or senior certificate with mathematics literacy; and**
- **have successfully obtained admission approval to a South African public university or university of technology for the undergraduate qualification you plan to study towards.**

THE APPLICATION PROCESS:

We screen bursary applications against our external bursary selection criteria and we award bursaries through the Nedbank Educational Trust, at the sole discretion of the trust.

IF YOU ARE SHORTLISTED, WE WILL ASK YOU TO:

- submit the relevant documents for financial review;
- participate in psychometric and other assessments; and
- attend an interview.

For the complete application process and a list of required documents, please visit our website at **www.nedbank.co.za/bursary.**

There you can also find more information on opening dates and apply online.

All candidates will receive **feedback on the status** of their application at the completion of the recruitment and selection process (expected to be completed by the end of 2021).

Contact information
Email: Unlockyourambition@nedbank.co.za

Bursaries are granted at Nedbank's sole discretion.

see money differently

NEDBANK